श्रीमद् भगवद् गीता Śrīmad Bhaga-vad Gī-tā
Chapter 3 Verses 1 - 43

ॐ हरिः ॐ	om hariḥ om
श्री गुरुभ्यो नमः	śrī gu-ru-bhyo na-maḥ
हरिः ॐ	hariḥ om
ॐ श्री कृष्णपरमात्मने नमः	om śrī kṛṣ-ṇa-pa-ra-māt-ma-ne namaḥ
श्रीमद् भगवद् गीता	śrīmad bha-ga-vad gī-tā
अथ तृतीयोऽध्यायः ।	a-tha tṛ-tī-yo'dhyā-yaḥ ।
कर्मयोगः ।	kar-ma-yo-gaḥ ।

अर्जुन उवाच ।	arjuna u-vā-ca ।
ज्यायसी चेत्कर्मणस्ते	jyā-ya-sī cet-kar-ma-ṇas-te
मता बुद्धिर्जनार्दन ।	ma-tā bud-dhir-ja-nār-da-na ।
तत्किं कर्मणि घोरे मां	tat-kiṁ kar-ma-ṇi gho-re māṁ
नियोजयसि केशव ॥ ३-१ ॥	ni-yo-ja-ya-si ke-śa-va ।। 3-1।।

व्यामिश्रेणेव वाक्येन	vyā-mi-śre-ṇe-va vāk-ye-na
बुद्धिं मोहयसीव मे ।	bud-dhiṁ mo-ha-ya-sī-va me ।
तदेकं वद निश्चित्य	ta-de-kaṁ va-da niś-cit-ya
येन श्रेयोऽहमाप्नुयाम् ॥ ३-२ ॥	ye-na śre-yo'ham-āp-nu-yām ।। 3-2।।
श्रीभगवानुवाच ।	śrī bha-ga-vān-u-vā-ca ।
लोकेऽस्मिन् द्विविधा निष्ठा	lo-ke's-min dvi-vi-dhā niṣ-ṭhā
पुरा प्रोक्ता मयानघ ।	pu-rā prok-tā ma-yā-na-gha ।
ज्ञानयोगेन साङ्ख्यानां	jñā-na-yo-ge-na sāṅ-khyā-nāṁ
कर्मयोगेन योगिनाम् ॥ ३-३ ॥	kar-ma-yo-ge-na yo-gi-nām ।। 3-3।।
न कर्मणामनारम्भात्	na kar-ma-ṇām-anā-ram-bhāt
नैष्कर्म्यं पुरुषोऽश्नुते ।	naiṣ-karm-yaṁ pu-ru-ṣo'ś-nu-te ।
न च संन्यसनादेव	na ca san-nya-sa-nā-de-va
सिद्धिं समधिगच्छति ॥ ३-४ ॥	sid-dhiṁ sa-ma-dhi-gac-cha-ti ।। 3-4।।

न हि कश्चित्क्षणमपि
जातु तिष्ठत्यकर्मकृत्।
कार्यते ह्यवशः कर्म
सर्वः प्रकृतिजैर्गुणैः॥ ३-५॥

na hi kaś-cit-kṣa-ṇam-api
jā-tu tiṣ-ṭhat-ya-kar-ma-kṛt ।
kār-ya-te hya-va-śaḥ kar-ma
sar-vaḥ pra-kṛ-ti-jair-gu-ṇaiḥ ।। 3-5।।

कर्मेन्द्रियाणि संयम्य
य आस्ते मनसा स्मरन्।
इन्द्रियार्थान्विमूढात्मा
मिथ्याचारस्स उच्यते॥ ३-६॥

kar-men-dri-yā-ṇi saṁ-yam-ya
ya ā-ste ma-na-sā sma-ran ।
in-dri-yār-thān-vi-mū-ḍhāt-mā
mith-yā-cā-ras-sa uc-ya-te ।। 3-6।।

यस्त्विन्द्रियाणि मनसा
नियम्यारभतेऽर्जुन।
कर्मेन्द्रियैः कर्मयोगम्
असक्तस्स विशिष्यते॥ ३-७॥

yas-tvin-dri-yā-ṇi ma-na-sā
ni-yam-yā-ra-bha-te'r-ju-na ।
kar-men-dri-yaiḥ kar-ma-yo-gam
a-sak-tas-sa vi-śiṣ-ya-te ।। 3-7।।

नियतं कुरु कर्म त्वं	ni-ya-taṁ ku-ru kar-ma tvaṁ
कर्म ज्यायो ह्यकर्मणः ।	kar-ma jyā-yo hya-kar-ma-ṇaḥ ।
शरीरयात्रापि च ते	śa-rī-ra-yā-trā-pi ca te
न प्रसिद्ध्येदकर्मणः ॥ ३-८ ॥	na pra-sid-dhye-da-kar-ma-ṇaḥ ।। 3-8।।

यज्ञार्थात्कर्मणोऽन्यत्र	ya-jñār-thāt-kar-ma-ṇo'n-yat-ra
लोकोऽयं कर्मबन्धनः ।	lo-ko-'yaṁ kar-ma-ban-dha-naḥ ।
तदर्थं कर्म कौन्तेय	ta-dar-thaṁ kar-ma kaun-te-ya
मुक्तसङ्गस्समाचर ॥ ३-९ ॥	muk-ta-saṅ-gas-sa-mā-ca-ra ।। 3-9।।

सहयज्ञाः प्रजास्सृष्ट्वा	sa-ha-ya-jñāḥ pra-jās-sṛṣ-ṭ-vā
पुरोवाच प्रजापतिः ।	pu-ro-vā-ca pra-jā-pa-tiḥ ।
अनेन प्रसविष्यध्वम्	a-ne-na pra-sa-viṣ-yadh-vam
एष वोऽस्त्विष्टकामधुक् ॥ ३-१० ॥	eṣa vo's-tviṣ-ṭa-kā-ma-dhuk ।। 3-10।।

देवान्भावयतानेन	de-vān-bhā-va-ya-tā-ne-na
ते देवा भावयन्तु वः।	te de-vā bhā-va-yan-tu vaḥ |
परस्परं भावयन्तः	pa-ras-pa-raṁ bhā-va-yan-taḥ
श्रेयः परमवाप्स्यथ ॥ ३-११ ॥	śre-yaḥ pa-ra-ma-vāps-ya-tha || 3-11||

इष्टान्भोगान्हि वो देवाः	iṣ-ṭān-bho-gān-hi vo de-vāḥ
दास्यन्ते यज्ञभाविताः।	dās-yan-te ya-jña-bhā-vi-tāḥ |
तैर्दत्तानप्रदायैभ्यः	tair-dat-tā-na-pra-dā-yai-bhyaḥ
यो भुङ्क्ते स्तेन एव सः ॥ ३-१२ ॥	yo bhuṅk-te ste-na e-va saḥ || 3-12||

यज्ञशिष्टाशिनस्सन्तः	ya-jña-śiṣ-ṭā-śi-nas-san-taḥ
मुच्यन्ते सर्वकिल्बिषैः।	muc-yan-te sar-va-kil-bi-ṣaiḥ |
भुञ्जते ते त्वघं पापाः	bhuñ-ja-te te tva-ghaṁ pā-pāḥ
ये पचन्त्यात्मकारणात् ॥ ३-१३ ॥	ye pa-can-tyāt-ma-kā-ra-ṇāt || 3-13||

अन्नाद्भवन्ति भूतानि	an-nād-bha-van-ti bhū-tā-ni
पर्जन्यादन्नसम्भवः ।	par-jan-yād-an-na-sam-bha-vaḥ ।
यज्ञाद्भवति पर्जन्यः	ya-jñād-bha-va-ti par-jan-yaḥ
यज्ञः कर्मसमुद्भवः ॥ ३-१४ ॥	ya-jñaḥ kar-ma-sa-mud-bha-vaḥ ।। 3-14।।
कर्म ब्रह्मोद्भवं विद्धि	kar-ma brah-mod-bha-vaṁ viddhi
ब्रह्माक्षरसमुद्भवम् ।	brah-māk-ṣa-ra-sa-mud-bha-vam ।
तस्मात्सर्वगतं ब्रह्म	tas-māt-sar-va-ga-taṁ brah-ma
नित्यं यज्ञे प्रतिष्ठितम् ॥ ३-१५ ॥	nit-yaṁ ya-jñe pra-tiṣ-ṭhi-tam ।। 3-15।।
एवं प्रवर्तितं चक्रं	e-vaṁ pra-var-ti-taṁ cak-raṁ
नानुवर्तयतीह यः ।	nā-nu-var-ta-ya-tī-ha yaḥ ।
अघायुरिन्द्रियारामः	a-ghā-yu-rin-dri-yā-rā-maḥ
मोघं पार्थ स जीवति ॥ ३-१६ ॥	mo-ghaṁ pār-tha sa jī-va-ti ।। 3-16।।

यस्त्वात्मरतिरेव स्यात्	yas-tvāt-ma-ra-ti-re-va syāt
आत्मतृप्तश्च मानवः ।	ātma-tṛp-taś-ca mā-na-vaḥ |
आत्मन्येव च सन्तुष्टः	ātman-ye-va ca san-tuṣ-ṭaḥ
तस्य कार्यं न विद्यते ॥ ३-१७ ॥	tas-ya kār-yaṁ na vid-ya-te || 3-17||
नैव तस्य कृतेनार्थः	nai-va tas-ya kṛ-te-nār-thaḥ
नाकृतेनेह कश्चन ।	nā-kṛ-te-ne-ha kaś-ca-na |
न चास्य सर्वभूतेषु	na cās-ya sar-va-bhū-te-ṣu
कश्चिदर्थव्यपाश्रयः ॥ ३-१८ ॥	kaś-cid-ar-tha-vya-pā-śra-yaḥ || 3-18||
तस्मादसक्तस्सततं	tas-mād-a-sak-tas-sa-ta-taṁ
कार्यं कर्म समाचर ।	kār-yaṁ kar-ma sa-mā-ca-ra |
असक्तो ह्याचरन्कर्म	a-sak-to hyā-ca-ran-kar-ma
परमाप्नोति पूरुषः ॥ ३-१९ ॥	pa-ra-māp-no-ti pū-ru-ṣaḥ || 3-19||

कर्मणैव हि संसिद्धिम्	kar-ma-ṇai-va hi saṁ-sid-dhim
आस्थिता जनकादयः ।	ās-thi-tā ja-na-kā-da-yaḥ |
लोकसंग्रहमेवापि	lo-ka-saṅ-gra-ham-e-vā-pi
सम्पश्यन्कर्तुमर्हसि ॥ ३-२० ॥	sam-paś-yan-kar-tum-ar-ha-si || 3-20||

Sri Gurudev, Swami Chinmayananda, guidance was that this verse be recited three times.

यद्यदाचरति श्रेष्ठः	yad-ya-dā-ca-ra-ti śreṣ-ṭhaḥ
तत्तदेवेतरो जनः ।	tat-tad-e-ve-ta-ro ja-naḥ |
स यत्प्रमाणं कुरुते	sa yat-pra-mā-ṇaṁ ku-ru-te
लोकस्तदनुवर्तते ॥ ३-२१ ॥	lo-kas-ta-da-nu-var-ta-te || 3-21 ||

Sri Gurudev, Swami Chinmayananda, guidance was that this verse be recited three times.

न मे पार्थास्ति कर्तव्यं	na me pār-thās-ti kar-tav-yaṁ
त्रिषु लोकेषु किञ्चन ।	tri-ṣu lo-ke-ṣu kiñ-ca-na |
नानवाप्तमवाप्तव्यं	nā-na-vāp-ta-ma-vāp-tav-yaṁ
वर्त एव च कर्मणि ॥ ३-२२ ॥	var-ta eva ca kar-ma-ṇi ||3-22||

यदि ह्यहं न वर्तेयं	ya-di hya-haṁ na var-te-yaṁ
जातु कर्मण्यतन्द्रितः ।	jā-tu kar-maṇ-ya-tan-dri-taḥ |
मम वर्त्मानुवर्तन्ते	ma-ma vart-mā-nu-var-tan-te
मनुष्याः पार्थ सर्वशः ॥ ३-२३ ॥	ma-nuṣ-yāḥ pār-tha sar-va-śaḥ ||3-23||
उत्सीदेयुरिमे लोकाः	ut-sī-de-yu-ri-me lo-kāḥ
न कुर्यां कर्म चेदहम् ।	na kur-yāṁ kar-ma ce-da-ham |
सङ्करस्य च कर्ता स्याम्	saṅ-ka-ras-ya ca kar-tā syām
उपहन्यामिमाः प्रजाः ॥ ३-२४ ॥	u-pa-han-yām-imāḥ pra-jāḥ ||3-24||
सक्ताः कर्मण्यविद्वांसः	sak-tāḥ kar-maṇ-ya-vid-vāṁ-saḥ
यथा कुर्वन्ति भारत ।	ya-thā kur-van-ti bhā-ra-ta |
कुर्याद्विद्वांस्तथासक्तः	kur-yād-vid-vāṁs-ta-thā-sak-taḥ
चिकीर्षुर्लोकसङ्ग्रहम् ॥ ३-२५ ॥	ci-kīr-ṣur-lo-ka-saṅ-gra-ham ||3-25||

न बुद्धिभेदं जनयेत्
अज्ञानां कर्मसङ्गिनाम् ।
जोषयेत्सर्वकर्माणि
विद्वान्युक्तस्समाचरन् ॥ ३-२६ ॥

na bud-dhi-bhe-daṁ ja-na-yet
a-jñā-nāṁ kar-ma-saṅ-gi-nām |
jo-ṣa-yet-sar-va-kar-mā-ṇi
vid-vān-yuk-tas-sa-mā-ca-ran ||3-26||

प्रकृतेः क्रियमाणानि
गुणैः कर्माणि सर्वशः ।
अहङ्कारविमूढात्मा
कर्ताहमिति मन्यते ॥ ३-२७ ॥

pra-kṛ-teḥ kri-ya-mā-ṇā-ni
gu-ṇaiḥ kar-mā-ṇi sar-va-śaḥ |
a-haṅ-kā-ra-vi-mū-ḍhāt-mā
kar-tā-ham-iti man-ya-te ||3-27||

तत्त्वविन्तु महाबाहो
गुणकर्मविभागयोः ।
गुणा गुणेषु वर्तन्ते
इति मत्वा न सज्जते ॥ ३-२८ ॥

tat-tva-vit-tu ma-hā-bā-ho
gu-ṇa-kar-ma-vi-bhā-ga-yoḥ |
gu-ṇā gu-ṇe-ṣu var-tan-te
i-ti mat-vā na saj-ja-te ||3-28||

प्रकृतेर्गुणसम्मूढाः	pra-kṛ-ter-gu-ṇa-sam-mū-ḍhāḥ
सज्जन्ते गुणकर्मसु ।	saj-jan-te gu-ṇa-kar-ma-su ।
तानकृत्स्नविदो मन्दान्	tā-na-kṛts-na-vi-do man-dān
कृत्स्नविन्न विचालयेत् ॥ ३-२९ ॥	kṛts-na-vin-na vi-cā-la-yet ।।3-29।।
मयि सर्वाणि कर्माणि	mayi sar-vā-ṇi kar-mā-ṇi
संन्यस्याध्यात्मचेतसा ।	san-nyas-yā-dhyāt-ma-ce-ta-sā ।
निराशीर्निर्ममो भूत्वा	ni-rā-śīr-nir-ma-mo bhū-tvā
युध्यस्व विगतज्वरः ॥ ३-३० ॥	yudh-yas-va vi-ga-ta-jva-raḥ ।।3-30।।
ये मे मतमिदं नित्यम्	ye me ma-tam-i-daṁ nit-yam
अनुतिष्ठन्ति मानवाः ।	a-nu-tiṣ-ṭhan-ti mā-na-vāḥ ।
श्रद्धावन्तोऽनसूयन्तः	śrad-dhā-van-to'na-sū-yan-taḥ
मुच्यन्ते तेऽपि कर्मभिः ॥ ३-३१ ॥	muc-yan-te te'pi kar-ma-bhiḥ ।।3-31।।

ये त्वेतदभ्यसूयन्तः	ye tve-ta-dabh-ya-sū-yan-taḥ
नानुतिष्ठन्ति मे मतम् ।	nā-nu-tiṣ-ṭhan-ti me ma-tam |
सर्वज्ञानविमूढांस्तान्	sar-va-jñā-na-vi-mū-ḍhāṁs-tān
विद्धि नष्टानचेतसः ॥ ३-३२ ॥	vid-dhi naṣ-ṭā-na-ce-ta-saḥ ||3-32||
सदृशं चेष्टते स्वस्याः	sa-dṛ-śaṁ ceṣ-ṭa-te svas-yāḥ
प्रकृतेर्ज्ञानवानपि ।	pra-kṛ-ter-jñā-na-vān-a-pi |
प्रकृतिं यान्ति भूतानि	pra-kṛ-tiṁ yān-ti bhū-tā-ni
निग्रहः किं करिष्यति ॥ ३-३३ ॥	ni-gra-haḥ kiṁ ka-riṣ-ya-ti ||3-33||
इन्द्रियस्येन्द्रियस्यार्थे	in-dri-yas-yen-dri-yas-yār-the
रागद्वेषौ व्यवस्थितौ ।	rā-ga-dve-ṣau vya-vas-thi-tau |
तयोर्न वशमागच्छेत्	ta-yor-na va-śa-mā-gac-chet
तौ ह्यस्य परिपन्थिनौ ॥ ३-३४ ॥	tau hyas-ya pa-ri-pan-thi-nau ||3-34||

श्रेयान्स्वधर्मो विगुणः	śre-yān-sva-dhar-mo vi-gu-ṇaḥ
परधर्मात्स्वनुष्ठितात् ।	pa-ra-dhar-māt-sva-nuṣ-ṭhi-tāt ।
स्वधर्मे निधनं श्रेयः	sva-dhar-me ni-dha-naṁ śre-yaḥ
परधर्मो भयावहः ॥ ३-३५ ॥	pa-ra-dhar-mo bha-yā-va-haḥ ।।3-35।।
अर्जुन उवाच ।	ar-ju-na u-vā-ca ।
अथ केन प्रयुक्तोऽयं	a-tha ke-na pra-yuk-to'yaṁ
पापं चरति पूरुषः ।	pā-paṁ ca-ra-ti pū-ru-ṣaḥ ।
अनिच्छन्नपि वार्ष्णेय	a-nic-chan-na-pi vārṣ-ṇe-ya
बलादिव नियोजितः ॥ ३-३६ ॥	ba-lā-di-va ni-yo-ji-taḥ ।।3-36।।
श्रीभगवानुवाच ।	śrī-bha-ga-vān-u-vā-ca ।
काम एष क्रोध एषः	kā-ma e-ṣa kro-dha e-ṣaḥ
रजोगुणसमुद्भवः ।	ra-jo-gu-ṇa-sa-mud-bha-vaḥ ।
महाशनो महापाप्मा	ma-hā-śa-no ma-hā-pāp-mā
विद्ध्येनमिह वैरिणम् ॥ ३-३७ ॥	vid-dhye-nam-i-ha vai-ri-ṇam ।।3-37।।

धूमेनाव्रियते वह्निः	dhū-me-nā-vri-ya-te vah-niḥ
यथादर्शो मलेन च ।	ya-thā-dar-śo ma-le-na ca ।
यथोल्बेनावृतो गर्भः	ya-thol-be-nā-vṛ-to gar-bhaḥ
तथा तेनेदमावृतम् ॥ ३-३८ ॥	ta-thā te-ne-da-mā-vṛ-tam ।।3-38।।
आवृतं ज्ञानमेतेन	ā-vṛ-taṁ jñā-nam-e-te-na
ज्ञानिनो नित्यवैरिणा ।	jñā-ni-no nit-ya-vai-ri-ṇā ।
कामरूपेण कौन्तेय	kā-ma-rū-pe-ṇa kaun-te-ya
दुष्पूरेणानलेन च ॥ ३-३९ ॥	duṣ-pū-re-ṇā-na-le-na ca ।।3-39।।
इन्द्रियाणि मनो बुद्धिः	in-dri-yā-ṇi ma-no bud-dhiḥ
अस्याधिष्ठानमुच्यते ।	as-yā-dhiṣ-ṭhā-na-muc-ya-te ।
एतैर्विमोहयत्येषः	e-tair-vi-mo-ha-yat-ye-ṣaḥ
ज्ञानमावृत्य देहिनम् ॥ ३-४० ॥	jñā-nam-ā-vṛt-ya de-hi-nam ।।3-40।।

तस्मात्त्वमिन्द्रियाण्यादौ	tas-māt-tvam-in-dri-yāṇ-yā-dau
नियम्य भरतर्षभ ।	ni-yam-ya bha-ra-tar-ṣa-bha |
पाप्मानं प्रजहि ह्येनं	pāp-mā-naṁ pra-ja-hi hye-naṁ
ज्ञानविज्ञाननाशनम् ॥ ३-४१ ॥	jñā-na-vi-jñā-na-nā-śa-nam ||3-41||

इन्द्रियाणि पराण्याहुः	in-dri-yā-ṇi pa-rāṇ-yā-huḥ
इन्द्रियेभ्यः परं मनः ।	in-dri-ye-bhyaḥ pa-raṁ ma-naḥ |
मनसस्तु परा बुद्धिः	ma-na-sas-tu pa-rā bud-dhiḥ
यो बुद्धेः परतस्तु सः ॥ ३-४२ ॥	yo bud-dheḥ pa-ra-tas-tu saḥ ||3-42||

एवं बुद्धेः परं बुद्ध्वा	e-vaṁ bud-dheḥ pa-raṁ bud-dhvā
संस्तभ्यात्मानमात्मना ।	saṁ-sta-bhyāt-mā-nam-āt-ma-nā |
जहि शत्रुं महाबाहो	ja-hi śa-truṁ ma-hā-bā-ho
कामरूपं दुरासदम् ॥ ३-४३ ॥	kā-ma-rū-paṁ du-rā-sa-dam ||3-43||

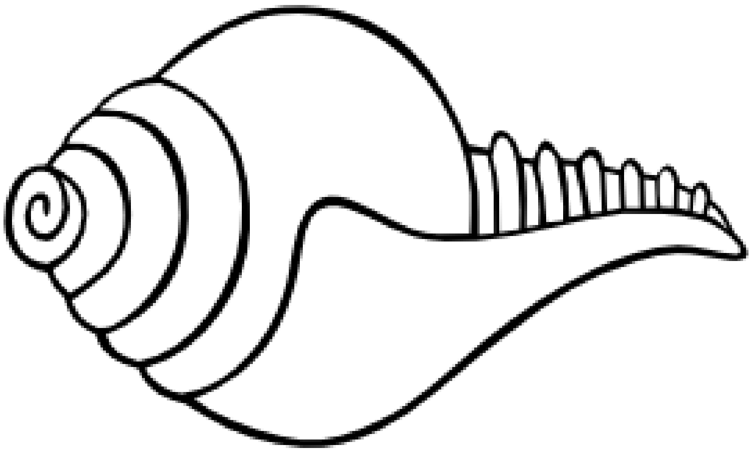

ॐ तत्सत्	om tat-sat
इति श्रीमद्भगवद्गीतासु	iti śrīmad-bhaga-vad-gī-tā-su
उपनिषत्सु	upa-ni-ṣat-su
ब्रह्मविद्यायां	brahma-vid-yā-yāṁ
योगशास्त्रे	yoga-śās-tre
श्रीकृष्णार्जुनसंवादे	śrī-kṛṣ-ṇār-juna-saṁ-vā-de
कर्म योगो नाम	karma yo-go nā-ma
तृतीयोऽध्यायः।	tṛ-tī-yo'dhyā-yaḥ ।
ॐ हरिःॐ	om hariḥ om
श्री गुरुभ्यो नमः	śrī guru-bhyo namaḥ
हरिः ॐ	hariḥ om

सर्वधर्मान्परित्यज्य	sar-va-dhar-mān-pari-tyaj-ya
मामेकं शरणं व्रज ।	mām-ekaṁ śara-ṇaṁ vra-ja |
अहं त्वा सर्वपापेभ्यः	ahaṁ tvā sar-va-pā-pebh-yaḥ
मोक्षयिष्यामि मा शुचः ॥ १८-६६ ॥	mokṣa-yiṣ-yā-mi mā śu-caḥ || 18-66||